Generiek advies Oudejaarsvuren

GGD Amsterdam ontraadt stellig grote vuren te ontsteken. Er ontstaat veel rook met daarin vele voor de gezondheid en het milieu schadelijke stoffen. Oudejaarsvuren zorgen naast het vuurwerk voor enorme piekconcentraties fijn stof die in de nabijheid van het vuur het hoogst zijn en op grote afstand nog te meten zijn.

De gemeente Amsterdam wil vanaf 2030 een uitstootvrije stad te worden en heeft daarvoor ambitieus beleid opgesteld. Het toestaan van het stoken van grote vuren past daar niet bij.

In het algemeen geldt het advies ‘blijf uit de rook’. De GGD besteedt op haar website uitgebreid aandacht aan dit onderwerp: Blijf uit de rook! · GGD Leefomgeving. Dit geldt ook voor omstanders en voor aanwezige medewerkers van betrokken organisaties. Rook is altijd schadelijk. Oudejaarsavond is voor mensen met gevoelige luchtwegen altijd een lastige avond. Met name kinderen, ouderen, zwangere vrouwen en personen met bestaande luchtwegklachten en hart- en vaatziekten doen er goed aan uit de rook te blijven. Bij grote vuren ontstaat fijn stof. Kortdurende (piek) blootstelling aan fijn stof kan bij kwetsbare mensen leiden tot een toename in hartvaatklachten (zoals hartfalen, hartinfarct) en luchtwegen en longen (zoals astma-aanvallen, benauwdheid).

Daarom geven de GGD Amsterdam in dit geval als advies: schuilen voor de rook door binnen te blijven. Dit helpt overigens maar ten dele, omdat de rook en de schadelijke componenten daarin (waaronder de kleinste fijn stof deeltjes) ook doordringt in woningen.

Mochten er toch grote vuren worden ontstoken:

- De brandstapel mag uitsluitend bestaan uit ongeverfd, niet-geïmpregneerd, droog hout. Dus geen papier of karton, kunststoffen, textiel, rubber, chemicaliën, asbest, olie- of teerproducten, huishoudelijk afval, enzovoorts
- Omwonenden moeten tijdig vóór aanvang van het evenement het advies krijgen om ramen, deuren en ventilatieroosters gesloten te houden en de mechanische ventilatie uit te schakelen gedurende de brand en zolang dit nodig lijkt totdat het vuur en de rookontwikkeling voldoende zijn afgenomen. Vooral geldt dat uiteraard voor mensen die benedenwinds wonen

- Direct omwonenden met chronische luchtwegklachten en hart- en vaatziekten moeten het advies krijgen om tijdelijk elders te verblijven en in de tussentijd ramen, deuren, enzovoorts gesloten te houden. Het is aan te raden mensen met de wens om elders te overnachten hierin te faciliteren, wanneer ze heel dicht bij de vuurstapel wonen en zij moeite hebben met het vinden van een logeeradres. Tenslotte is dat niet voor alle mensen zo gemakkelijk te regelen
- Roetaanslag kan men zelf verwijderen met water en schoonmaakmiddel (zeep)
- Als men nog groenten in eigen tuin heeft kan men die eventueel van te voren afdekken. Bij matige roetaanslag kan men de groenten goed afspoelen en daarna eten. Bij forse roetaanslag is het beter de groenten niet meer te consumeren

Weersomstandigheden

Houtrook is altijd ongezond. Dat geldt bij weer waarbij de rook zich goed verspreidt, maar dat geldt nog sterker wanneer er sprake is van stabiele weersomstandigheden. Bovendien ontstaat er waarschijnlijk door het vuurwerk al een hogere concentratie fijn stof in de lucht. Voor de gezondheid is iedere verhoging van de fijn stof concentratie slecht. Dat kan acute effecten op de gezondheid veroorzaken, zoals luchtwegklachten en een grotere kans op het krijgen van een hartinfarct. Voor mensen die er al heel slecht aan toe zijn zou dat zelfs heel ernstig kunnen zijn.

Het RIVM geeft in periodes dat er afgeraden wordt om te stoken een stookalert af. Zie https://www.rivm.nl/stookalert . Bij een negatief stookadvies blijft rook waarschijnlijk heel lang hangen, waardoor omwonenden daar veel last van kunnen hebben. Vooral ouderen en mensen met al bestaande luchtwegklachten en hart- en vaatziekten zullen eronder lijden. Wanneer omwonenden hun huizen heel goed sluiten (alle ramen en deuren dicht, ventilatie uit) duurt het bij moderne, goed geïsoleerde huizen een paar uur voordat de binnenlucht geheel door buitenlucht met rook is vervangen. Oudere woningen hebben vaak veel meer kieren, waardoor de buitenlucht met rook veel sneller in huis terecht kan komen, zelfs wanneer ramen en deuren dichtgehouden worden.

Naast het stookalert, dat maar een paar keer per jaar wordt afgegeven en geldt voor de hele provincie, is er ook de stookwijzer met adviezen op regionaal niveau. Stookwijzer | Atlas Leefomgeving

Bij een negatief stookadvies is het vanuit gezondheidskundig oogpunt beter om het vuur niet door te laten gaan.